בעזהשי"ת

קוּנְטְרֵס

אַ מַתָּנָה פוּן רֶבִּי'ן

וָואס דָאס אִיז אַ וואוּנְדֶערְלִיכֶע שִׁיעוּר אַרַיינְצוּבְּרֶענְגֶען אִין אוּנְז דִי רֵיינֶע אוּן קְלָארֶע אֶמוּנָה אִין בַּאשֶׁעפֶער, וִוי אוֹיךְ עֵצוֹת אוּן הִתְחַזְּקוּת וְויאַזוֹי אַדוּרְךְ צוּ גֵיין דֶעם לֶעבְּן בְּשָׁלוֹם.

פָארְגֶעלֶערְנְט דוּרְךְ

כְּבוֹד קְדוּשַׁת הָרַב הַצַּדִּיק מוֹהֲרָא"ש זי"ע

פַּרְשַׁת וַיֵּצֵא תשע"ג

גֶעבּוֹיעְט אוֹיף דִי וֶוערְטֶער פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן, אֲדוֹנֵינוּ מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ

רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

אוּן אוֹיף דִי וֶוערְטֶער פוּן זֵיין תַּלְמִיד, מוֹרֵינוּ הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ

רַבִּי נָתָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

אוּן עֶס אִיז צוּזַאמְגֶעפְלָאכְטְן מִיט פְּסוּקִים פוּן תּוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים, אוּן מַאֲמָרִים פוּן אוּנְזֶערֶע הֵיילִיגֶע חֲכָמִים פוּן גְמָרָא אוּן מִדְרָשִׁים אוּן הֵיילִיגְן זוֹהַר.

עֶס אִיז גֶעבְּרֶענְגְט גֶעוָוארְן צוּם דְרוּק
דוּרְךְ חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב - נוּא יָארְק יצ"ו

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש
וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש
בארא פארק

1011 41 Street
Brooklyn NY 11219
718.384.1652

היכל הקודש
קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש
קרית יואל

8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563

היכל הקודש
בלומינגראוו

24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

היכל הקודש
מאנסי

32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551

נדפס ע"י

קרן הדפסה
היכל הקודש
181 Huschke Rd.
Liberty, NY 12747
718.387.2691
www.BreslevCenter.com

צו הערן די
הערליכע שיעורים
פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב
212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב
212.444.9169

אַ מַתָּנָה פוּן רֶבִּי'ן

א.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן כ"ה):

אַ מֶענְטְשׁ דַארְף זֶעהְן אַרוֹיסְצוּגֵיין פוּן 'מְדַמֶּה', אוּן קוּמֶען צוּם 'שֵׂכֶל'; דָאס הֵייסְט לֶעבְּן מִיט דִי מְצִיאוּת, וָואס דֶעמָאלְטְס אִיז דֶער גַאנְצֶער לֶעבְּן אַנְדֶערְשׁ. אָבֶּער אַז מֶען לֶעבְּט מִיט פַאנְטַאזְיֶעס אוּן דִמְיוֹנוֹת, קֶען מֶען רַחְמָנָא לִצְלָן זֵייעֶר פַארְקֻרִיכְן.

וָואס אִיז 'דִמְיוֹן' אוּן וָואס אִיז 'מְצִיאוּת'? מְצִיאוּת אִיז, אַז עֶס אִיז נִישְׁט דָא גָארְנִישְׁט אוֹיף דֶער וֶועלְט נָאר דֶער בַּאשֶׁעפֶער, אוּן נָאר עֶר אִיז דֶער מְצִיאוּת. אַזוֹי וִוי

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן נ"ב): וֶוען אַ אִיד אִיז אוֹיף בַּיינַאכְט, אוּן עֶר גֵייט אִין וַואלְד אָדֶער אִין פֶעלְד, אוֹיף אַ פְּלַאץ וואוּ מֶען דְרֵייט זִיךְ נִישְׁט דָארְט אֲפִילוּ בַּייטָאג, אוּן עֶר לֵיידִיגְט אָפּ זַיין הַארְץ פוּן אַלֶעס אוֹיף דֶער וֶועלְט, קוּמְט עֶר צוּ 'מְחוּיָּב הַמְּצִיאוּת'; דָאס הֵייסְט עֶר וֵוייסְט אַז נָאר דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז דֶער 'מְחִיּוּב הַמְּצִיאוּת', אוּן נָאר עֶר אִיז דָא. אוֹיךְ זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן נ"ד): אוֹיפְן פָּסוּק (תְּהִלִּים עז, ז): **אֶזְכְּרָה נְגִינָתִי בַּלָּיְלָה**, אַז בַּיינַאכְט וֶוען אַלֶע שְׁלָאפְן, אִיז דִי בֶּעסְטֶע צַייט זִיךְ אוֹיסְצוּרֶעדְן דָאס הַארְץ צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אוּן זִיךְ מְחַיֶה זַיין מִיט דִי גוּטֶע נְקוּדוֹת וָואס מֶען הָאט, וָואס דֶעמָאלְטְס דֶערְמַאנְט מֶען זִיךְ דֶעם נִיגוּן, אַז אַלֶעס אִיז נָאר דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער; וַוייל בֶּאֱמֶת אִיז דִי גַאנְצֶע 'בְּרִיאָה' נָאר דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער, נָאר אַז אַ מֶענְטְשׁ הָאט 'תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת' בַּאקוּמְט עֶר אַ קְלָארְן שֵׂכֶל, אוּן עֶר הֵייבְּט אָן צוּ זֶעהְן אַז דִי גַאנְצֶע וֶועלְט אִיז אֵיין גְרוֹיסֶער דִמְיוֹן, אוּן אַלֶעס אִיז נָאר אַ אָנְקְלֵיידוּנְג פַארְן בַּאשֶׁעפֶער וָואס אִיז 'אֵין סוֹף'.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי חַיִּים ווִיטַאל זי"ע בְּרֶענְגְט (שַׁעֲרֵי קְדוּשָּׁה, בְּהַקְדָּמָה): אַז דִי אַמָאלִיגֶע חֲסִידִים, פְלֶעגְן זִיצְן בַּיי זִיךְ אִין שְׁטוּבּ, אוּן זִיךְ אוֹיסְגֶע'מָשֶׁלְ'ט ווִי זֵיי זֶענֶען אִין אַ ווַאלְד, אָדֶער אִין אַ מִדְבָּר צְווִישְׁן בֶּערְג אוּן טָאלְן, אוּן הָאבְּן נִישְׁט מִיט קֵיינֶעם צוּ טוּעֶן, אוּן אַזוֹי הָאבְּן זֵיי זִיךְ מִתְבּוֹדֵד גֶעוֶוען צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אוּן זוֹכֶה גֶעוֶוען צוּ אַלֶע מַדְרֵגוֹת וְכוּ'; זֶעהְט מֶען פוּן דֶעם אַז מֶען קֶען זִיצְן בַּיי זִיךְ אִין שְׁטוּבּ, אוּן דָאךְ אִיז מֶען אִינְגַאנְצְן אוֹיסְגֶעטוּעֶן פוּן דֶער וֶועלְט, אוּן מֶען ווֵייסְט אַז עֶס אִיז נָאר דָא דֶער בַּאשֶׁעפֶער, אוּן בַּיי אִים בִּין אִיךְ, אוּן צוּ אִים רֶעד אִיךְ.

אָבֶּער ווִי נָאר אַ מֶענְטְשׁ גֵייט אַוֶועק פוּן דֶעם, אוּן עֶר פַארְגֶעסְט פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, לֶעבְּט עֶר שׁוֹין אִין 'דִמְיוֹן', ווָאס דָאס הַרְגֶ'ט אִים אָפּ זַיין גַאנְצֶער לֶעבְּן. אוּן יֶעדֶער הָאט זִיךְ זַיין 'דִמְיוֹן'; אֵיינֶער פַאנְטַאזִירְט, אַז עֶר וֶועט זַיין אַ מֶעכְטִיגֶער עוֹשֶׁר, אוּן הָאבְּן פַאבְּרִיקְן מִיט אַסַאךְ אָפְּטֵיילוּנְגֶען אִין פַארְשִׁידֶענֶע שְׁטֶעט; אַן אַנְדֶערֶער פַאנְטַאזִירְט, אַז עֶר וֶועט זַיין אַ גְרוֹיסֶער מֶענְטְשׁ, אוּן אַסַאךְ מֶענְטְשְׁן וֶועלְן הַאלְטְן פוּן אִים אוּן

אִים גֶעבְּן כָּבוֹד; אֵיינֶער פַאנְטַאזִירְט תַּאֲווֹת רַחְמָנָא לִצְלָן, בִּיז עֶר אִיז שׁוֹין אַזוֹי נִידְרִיג, אַז זַיין גַאנְצְן דִמְיוֹן אִיז נֶעבֶּעךְ פוּן שְׁמוּץ, אוּן מֶען קֶען אִים שׁוֹין נִישְׁט אַרוֹיסְנֶעמֶען פוּן דֶעם, וָואס דָאס אִיז נֶעבֶּעךְ דִי מוֹרָא'דִיגֶע קְלִיפָּה וָואס אִיז דָא הַיינְט, דִי אִינְטֶערְנֶע"ט אוּן אֵייפַּא"ד וְכוּ', וָואס אוֹיב מֶען פַאלְט אַרַיין אִין דֶעם, וֶוערְט מֶען אַזוֹי צוּגֶעקְלֶעבְּט צוּ דֶעם רַחְמָנָא לִצְלָן, אַז מֶען פַאנְטַאזִירְט נָאר נַארִישְׁקֵייטְן רַחְמָנָא לִצְלָן.

אוּן אַזוֹי הָאט יֶעדֶער אֵיינֶער זַיין דִמְיוֹן; אַזוֹי וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי פַארְצֵיילְט בַּיי דִי מַעֲשֶׂה פוּנֶעם 'בַּעַל תְּפִלָּה' (סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה יב), אַז עֶס זֶענֶען גֶעוֶוען אַסַאךְ גְרוּפֶּעס, וָואס יֶעדֶער פוּן זֵיי הָאט גֶעהַאט זֵייעֶר מַנְהִיג, אֵיין גְרוּפֶּע הָאט גֶעהַאלְטְן אַז דֶער עִיקָר תַּכְלִית אִיז 'כָּבוֹד', הָאבְּן זֵיי גֶעטְרָאפְן אַן אַלְטְן צוּגַיינֶער וָואס עֶס זֶענֶען אִים נָאכְגֶעלָאפְן פִינֶעף הוּנְדֶערְט מֶענְטְשְׁן, אוּן עֶר הָאט זֵייעֶר מַקְפִּיד גֶעוֶוען אוֹיף זַיין כָּבוֹד, אוּן זִיךְ שְׁטֶענְדִיג גֶערֶעגְט וְכוּ'. אֵיין גְרוּפֶּע הָאט גֶעהַאלְטְן אַז דֶער תַּכְלִית אִיז 'רְצִיחָה', צוּ הַרְגֶ'נֶען אוּן פַארְשֶׁעמֶען יֶענֶעם וְכוּ'. אֵיין גְרוּפֶּע הָאט גֶעהַאלְטְן אַז דֶער עִיקָר

תַּכְלִית איז ׳שִׁכְּרוּת׳, דֶערְפַאר הָאבְּן זֵיי אוֹיפְגֶענוּמֶען אֵיינֶער וָואס אִיז גֶעוֶועזְן אַ שִׁיכּוֹר, עֶר הָאט זֵיי מַסְבִּיר גֶעוֶועזְן דָאס גְרוֹיסְקֵייט פוּן טְרִינְקֶען, וַוייל מֶען דַארְף דָאךְ זַיין פְרֵיילִיךְ, אוּן אַז מֶען טְרִינְקְט אִיז מֶען זֵייעֶר פְרֵיילֶעךְ וְכוּ׳. פִּירְט דָארְט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי אוֹיס: אוּן עֶר הָאט זֵיי בְּוַודַאי גֶעפִירְט אוֹיפְן רִיכְטִיגְן וֶועג, [לוֹיט זֵייעֶר פַארְקְרוּמְטְן מֹחַ]. אוּן וֶוען דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶערֶעדְט פוּן דִי אַלֶע כִּיתּוֹת אִיז גֶעוֶועזְן פוּן אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ וָואס הָאבְּן אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ שְׁמֵייכְלֶען, אוּן זִיךְ גֶעוואוּנְדֶערְט ווִי אַזוֹי מֶען קֶען פַארְקְרִיכְן אַזוֹי וַוייט, הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זֵיי גֶעזָאגְט: לַאכְט נִישְׁט, וַוייל אוֹיב וָואלְט אִיךְ אַייךְ גֶעזָאגְט אֵיין סְבָרָה פוּן זֵייעֶרֶע סְבָרוֹת, וָואלְט אִיר אַלֶע גֶעכַאפְּט גֶעוָוארְן אוּן זֵיי נָאךְ גֶעטַאנְצְן; אוּן אַזוֹי הָאט יֶעדֶער אֵיינֶער זַיין דִמְיוֹן, וָואס אִיז אָנְגֶעקְלֶעבְּט אִין זַיין מֹחַ, אוּן עֶר קֶען זִיךְ נִישְׁט אַרוֹיסְזֶעהְן דֶערְפוּן.

אָבֶּער אַ מֶענְטְשׁ דַארְף אַרוֹיסְגֵיין פוּן זַיין ׳דִמְיוֹן׳ אוּן קוּמֶען צוּם ׳שֵׂכֶל׳; וָואס הֵייסְט אַז אַ מֶענְטְשׁ זָאל קוּמֶען צוּם שֵׂכֶל? הָאבְּן מִיר דֶען אַן הַשָּׂגָה צוּ פַארְשְׁטֵיין מִיטְן

שֵׂכֶל דֶעם בַּאשֶׁעפֶער? בַּיים בַּאשֶׁעפֶער אִיז דָאךְ נִישְׁט דָא קַיין גֶעשְׁטַאלְט אוּן קַיין אוֹיסְזֶעהְן? וָואס דָאס אִיז אֵיינֶע פוּן דִי דְרַייצְן עִיקָרִים, וָואס דֶער הֵיילִיגֶער רַמְבַּ״ם הָאט אַוֶועקְגֶעשְׁטֶעלְט, אַזוֹי וִוי מִיר זָאגְן: ׳אֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ אֵינוֹ גוּף וְלֹא יַשִּׂיגוּהוּ מַשִּׂיגֵי הַגּוּף, וְאֵין לוֹ שׁוּם דִּמְיוֹן כְּלָל׳, אוּן וִוי אַזוֹי אִיז שַׁיָיךְ אוֹיסְצוּמָאלְן מִיטְן שֵׂכֶל דֶעם בַּאשֶׁעפֶער?!

נָאר דֶער עִיקָר וָואס אַ אִיד דַארְף הָאבְּן אִיז: ״אֱמוּנָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אַז עֶר אִיז דָא מִיט מִיר, בַּיי מִיר אוּן לֶעבְּן מִיר״. אוּן אִין דֶעם דַארְף זִיךְ אַ מֶענְטְשׁ אַריינְלֵייגְן, דֶערְפַאר הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זֵייעֶר אַסַאךְ גֶערֶעדְט פוּן אֱמוּנָה, אוּן עֶר הָאט גֶעזָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ״ן חֵלֶק ב׳ סִימָן ה׳): דֶער עִיקָר אִיז אֱמוּנָה! אוּן אַ מֶענְטְשׁ דַארְף זִיךְ שְׁטֶענְדִיג נָאכְזוּכְן וואו עֶר הַאלְט אִין אֱמוּנָה, וַוייל עֶס אִיז דָא מֶענְטְשְׁן וָואס לַיידְן נֶעבֶּעךְ פַארְשִׁידֶענֶע מַחֲלוֹת, אוּן דִי סִבָּה פַארְוָואס זֵיי לַיידְן, אִיז נָאר וַוייל עֶס פֶעלְט זֵיי אֱמוּנָה; בִּפְרַט דִי אַלֶע וָואס זֵיי לַיידְן אוֹיף דִי נֶערְוְון, אִיז נָאר וַוייל זֵיי הָאבְּן נִישְׁט קַיין

אֱמוּנָה, וַוייל אַז אַ מֶענְטְש הָאט אֱמוּנָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, הָאט עֶר נִישְׁט קַיין מוֹרָא אוּן קַיין הִתְפַּעֲלוּת פוּן קֵיינֶעם, וַוייל עֶר וֵוייסְט, אַז עֶר הָאט גָארְנִישְׁט, אוּן עֶר דַארְף גָארְנִישְׁט, [נָאר דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן], מְמֵילָא קֶען מֶען פוּן אִים גָארְנִישְׁט צוּנֶעמֶען.

דֶערְפַאר וֶוערְט 'אֱמוּנָה' אָנְגֶערוּפְן 'מַלְכוּת'; דָאס הֵייסְט, אִיךְ בִּין מַמְלִיךְ אוֹיף מִיר דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אוּן אִיךְ אַלֵיין וֵוייס גָארְנִישְׁט, אוּן אִיךְ וִויל גָארְנִישְׁט, נָאר דֶעם בַּאשֶׁעפֶער; אוּן וֶוען אַ מֶענְטְש קוּמְט צוּ דִי דַרְגָה, לֶעבְּט עֶר אַ גוּט לֶעבְּן, וַוייל עֶר הָאט מִיט קֵיינֶעם נִישְׁט צוּ טוּעֶן; אוּן דָאס אִיז דֶער 'שֵׂכֶ"ל' וָואס אַ מֶענְטְש דַארְף קוּמֶען צוּ דֶעם, וָואס דָאס אִיז רָאשֵׁי תֵּיבוֹת: 'שִׁ'פְכִי כַ'מַיִם לִ'בֵּךְ' (אֵיכָה ב, יט). אַז עֶר זָאל רֶעדְן נָאר צוּם בַּאשֶׁעפֶער, אוּן צוּ אִים זָאל עֶר זִיךְ אוֹיסְגִיסְן זַיין הַארְץ; וֶועגְן דֶעם דַארְף אַ אִיד אַסַאךְ בֶּעטְן דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, עֶר זָאל זוֹכֶה זַיין צוּ הָאבְּן אַ רֵיינֶעם מֹחַ, דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן נ"א): אָדֶער דַארְף מֶען הָאבְּן סִיַּעְתָּא דִשְׁמַיָא, אָדֶער דַארְף מֶען אַסַאךְ הָארֶעוֶועןאוֹיף דֶעם, אָדֶער דַארְף מֶען הָאבְּן בֵּיידֶע, סֵיי

הָארֶעוַואנְיֶע אוּן סֵיי סִיַּעְתָּא דִשְׁמַיָא; אַז מֶען זָאל זוֹכֶה זַיין, עֶס זָאל זִיךְ זֶעצְן דִי זַאץ פוּן מֹחַ, מֶען זָאל שׁוֹין נִישְׁט וֶועלְן גָארְנִישְׁט אוֹיף דֶער וֶועלְט, נָאר דֶעם בַּאשֶׁעפֶער.

ב.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זי"ע טַייטְשְׁט אוֹיס (לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת מַתָּנָה, הֲלָכָה ד) לוֹיט דִי אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְטֶע תּוֹרָה, דִי פְּסוּקִים פוּן דִי פַּרְשָׁה (בְּרֵאשִׁית כח, י): 'וַיֵּצֵא יַעֲקֹב', אַז יַעֲקֹב, וָואס דָאס גֵייט אַרוֹיף אוֹיף יֶעדְן אִיד, גֵייט אַרוֹיס פוּן 'בְּאֵר שֶׁבַע', [וָואס דָאס גֵייט אַרוֹיף אוֹיף דִי זִיבֶּעטֶע סְפִירָה וָואס דָאס אִיז מַלְכוּת – אֱמוּנָה, (עַיֵּין סֵפֶר שַׁעֲרֵי אוֹרָה, שַׁעַר הַשְּׁמִינִי, סְפִירָה הַשְּׁלִישִׁית)], דָאס הֵייסְט וִוי נָאר אַ מֶענְטְשׁ גֵייט אַוֶועק פוּן אֱמוּנָה, דֶעמָאלְטְס 'וַיֵּלֶךְ חָרָנָ"ה', גֵייט עֶר נֶעבֶּעךְ גְלַייךְ אַרַיין רַחְמָנָא לִצְלָן אִין 'חֲרוֹן אַף', אוּן עֶס הֵייבְּט אָן אִיבֶּער צוּ גֵיין אוֹיף אִים מוֹרָא'דִיגֶע צָרוֹת; אוּן דִי גְרֶעסְטֶע צָרָה אַז עֶר גֵייט אַרוּם מִיט דִמְיוֹנוֹת אוּן אַיינְרֶעדֶענִישְׁן וְכוּ', וָואס דָאס הַרְגֶ'עט אִים אָפּ רַחְמָנָא לִצְלָן.

וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיָּלֶן שָׁם (שָׁם כח, יא): ווי נָאר מֶען גֵייט אַרַיין אִין 'חֲרוֹן אַף' מֶען אִיז גֶערֶעגְט רַחֲמָנָא לִצְלָן, פַאלְט מֶען אַרַיין אִין אַ טִיפְן שְׁלָאף; דָאס הֵייסְט דֶער מֹחַ שְׁלָאפְט, ווייל כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ: עֶס אִיז אִים אוּנְטֶערְגֶעגַאנְגֶען דִי זוּן, אוּן עֶס אִיז אִים גֶעוָוארְן פִינְצְטֶער רַחֲמָנָא לִצְלָן, אוּן עֶר דְרֵייט זִיךְ אַרוּם צוּבְּרָאכְן מִיט אַ מוֹרָא'דִיגֶע מָרָה שְׁחוֹרָה; אָבֶּער אַז אַ מֶענְטְשׁ הָאט אֱמוּנָה אִין בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אִיז נִישְׁט שַׁיָיךְ אַז עֶס זָאל אִים זַיין פִינְצְטֶער, אַזוֹי ווִי דָוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם זָאגְט (תְּהִלִּים קלט, יב): גַּם חֹשֶׁךְ לֹא יַחְשִׁיךְ מִמֶּךָ, וְלַיְלָה כַּיּוֹם יָאִיר; ווייל אַז אַ מֶענְטְשׁ הָאט אַ שְׁטַארְקֶע אֱמוּנָה, גֵייט עֶר שְׁטֶענְדִיג אַרוּם וָואךְ, אוּן גָארְנִישְׁט קֶען אִים נִישְׁט צוּבְּרֶעכְן.

אָבֶּער אֲפִילוּ אַז אַ מֶענְטְשׁ אִיז שׁוֹין יָא אַרָאפְּגֶעפַאלְן פוּן דִי אֱמוּנָה, אוּן עֶר אִיז אַרַיינְגֶעפַאלְן אִין אַ שְׁלָאף אִיז נָאךְ דָא אַ עֵצָה: וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם וַיָּשֶׂם מְרַאֲשֹׁתָיו וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא, עֶר זָאל זִיךְ שְׁטַארְקְן אוּן רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אַזוֹי ווִי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן י"ח): אַז דִי אוֹתִיּוֹת פוּן דַאוֶוענֶען וֶוערְן

אָנְגֶערוּפְן 'אֲבָנִים' - שְׁטֵיינֶער, אַזוֹי וִוי עֶס וֶוערְט גֶעבְּרֶענְגְט (סֵפֶר יְצִירָה סוֹף פֶּרֶק ד). דָאס הֵייסְט, אַז מִיט יֶעדְן וָוארְט וָואס אַ מֶענְטְשׁ רֶעדְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן בּוֹיעֶט עֶר גַאנְצֶע בִּנְיָנִים, אוּן דָאס דָאפְּלְט זִיךְ אָן אַ שִׁיעוּר פוּן יֶעדֶען אֵיינְצִיגְן וָוארְט; אוּן דָאס רַאטֶעוֶועט דֶעם מֶענְטְשׁ. דָאס זָאגְט דֶער פָּסוּק: **וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם,** יַעֲקֹב אָבִינוּ הָאט גֶענוּמֶען דִי וֶוערְטֶער פוּן תְּפִלָּה, **וַיָּשֶׂם מְרַאֲשֹׁתָיו,** דָאס הָאט עֶר גֶעלֵייגְט אַרוּם זַיין קָאפּ, **וַיִּשְׁכַּ"ב בַּמָּקוֹם הַהוּא,** אִיז אַ רֶמֶז 'וְיֵשׁ כ"ב' [=עֶס אִיז דָא צְוֵויי אוּן צְוָואנְצִיג אוֹתִיּוֹת אִין דִי 'אַלֶף בֵּית'] וָואס דָאס הָאט עֶר גֶענוּמֶען מִיט זִיךְ, דָאס הֵייסְט עֶר הָאט זִיךְ מְחַזֵק גֶעוֶועְן צוּ רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

ג.

רַשִׁ"י זָאגְט (שָׁם כח, יא): יַעֲקֹב אָבִינוּ הָאט גֶענוּמֶען דִי שְׁטֵיינֶער אוּן זֵיי גֶעמַאכְט אַזוֹי וִוי אַ 'מַרְזֵב' - אַ רִינְג, אַרוּם זַיין קָאפּ, וַוייל עֶר הָאט מוֹרָא גֶעהַאט פוּן וִוילְדֶע חַיוֹת. אִיז שְׁוֶוער דִי חַיוֹת רָעוֹת וִוילְן דֶען נָאר אוֹיף עֶסְן דֶעם קָאפּ, אוּן נִישְׁט דֶעם גַאנְצְן קֶערְפֶּער?!

נָאר דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ״ן חֵלֶק א׳ סִימָן רל״ג): וֶוען עֶס קוּמְט אַרַיין אִין אַ מֶענְטְשׁ שְׁלֶעכְטֶע גֶעדַאנְקֶען, און עֶר שְׁטַארְקְט זִיךְ, און עֶר בַּאזִיגְט זֵיי, הָאט דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער פוּן דֶעם אַ מוֹרָא׳דִיגֶע פַארְגֶעניגְן, און דֶער מֶענְטְשׁ אִיז זֵייעֶר טֵייעֶר און חָשׁוּב אִינֶעם אֵייבֶּערְשְׁטֶנְס אוֹיגְן, גֶעט דָאס דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי צוּ פַארְשְׁטֵיין מִיט אַ מָשָׁל: אַמָאלִיגֶע צַייטְן פְּלֶעגְט מֶען בְּרֶענְגֶען פַאר דִי קֶעניגְן צְוֵויי גְרוֹיסֶע אָקְסְן זֵיי זָאלְן זִיךְ שְׁלָאגְן, און מֶען פְּלֶעגְט קוּקֶען וֶוער עֶס גֵייט גֶעוִוינֶען, און עֶס אִיז גֶעוֶוען אַ מוֹרָא׳דִיגֶע הֲנָאָה דָאס מִיטְצוּהַאלְטְן; דִי זֶעלְבֶּע זַאךְ: ׳מַחְשָׁבוֹת רָעוֹת׳ - שְׁלֶעכְטֶע גֶעדַאנְקֶען, וֶוערְן אָנְגֶערוּפְן ׳חַיוֹת טְמֵאוֹת׳, - טָמֵא׳נֶע חַיוֹת, און ׳מַחְשָׁבוֹת קְדוֹשׁוֹת׳ - הֵיילִיגֶע גֶעדַאנְקֶען, וֶוערְן אָנְגֶערוּפְן ׳חַיוֹת טְהוֹרוֹת׳, - טָהוֹרֶ׳ע חַיוֹת; און פוּן הִימְל פְּרוּבִּירְט מֶען אוֹיס אַ מֶענְטְשׁ דוּרֶעךְ דֶעם וָואס מֶען שִׁיקְט אִים פַארְשִׁידֶענֶע עֶרְלֵיי מַחְשָׁבוֹת, און דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים וִויל זֶעהְן וִוי אַזוֹי אַ מֶענְטְשׁ דֶערְהַאלְט זִיךְ און שְׁטַארְקְט זִיךְ צוּ גֶעוִוינֶען, און עֶר טְרַאכְט נָאר גוּטֶע גֶעדַאנְקֶען. און עֶר אִיז בַּיי זִיךְ

שְׁטַארְק אַז עֶר וֶועט נִישְׁט אַוֶועקְגֵיין פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אֲפִילוּ עֶס קוּמֶען אַרַיין אִין אִים אַלֶע מִינֵי מַחְשָׁבוֹת אַז עֶר אִיז גָארְנִישְׁט וֶוערְט, אוּן דֶער בַּאשֶׁעפֶער דַארְף אִים שׁוֹין נִישְׁט הָאבְּן וְכוּ', דָאךְ אִיז עֶר זִיךְ מְחַזֵק מִיט גוּטֶע אוּן הֵיילִיגֶע גֶעדַאנְקֶען: מִיר וֶועט מֶען נִישְׁט אַוֶועק טְרַייבְּן פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אוּן אַז אִיךְ הָאבּ גֶעזִינְדִיגְט וֶועל אִיךְ תְּשׁוּבָה טוּהְן, דָאס אִיז דֶער גְרֶעסְטֶער הַנָאָה פַארְן בַּאשֶׁעפֶער.

וֶועגְן דֶעם הָאט יַעֲקֹב אָבִינוּ אַרוּמְגֶעלֵייגְט דִי שְׁטֵיינֶער אַרוּם זַיין קָאפּ, אַז עֶר זָאל הָאבְּן גוּטֶע מַחְשָׁבוֹת, אוּן וֶוערְן אָפְּגֶעהִיטְן פוּן אַלֶע שְׁלֶעכְטֶע גֶעדַאנְקֶען, וָואס זֵיי וֶוערְן אָנְגֶערוּפְן 'חַיוֹת רָעוֹת'.

מֶען דֶערְצֵיילְט אוֹיפְן הֵיילִיגְן בַּעַל הַתַּנְיָא זי"ע: עֶר אִיז אַמָאל גֶעזִיצְן אִין זַיין צִימֶער אוּן גֶעזִינְגֶען מִיט אַ מוֹרָא'דִיגְן דְבֵיקוּת (תְּהִלִים עג, כה): 'מִי לִי בַשָּׁמָיִם', וֶועמֶען הָאבּ אִיךְ אִין הִימְל, [וַוייל אוֹיף יֶעדְן צַדִיק אִיז דָא 'מְקַטְרֵגִים' אוֹיבְן אִין הִימְל אוֹיךְ,] אָבֶּער 'וְעִמְּךָ' אַז אִיךְ בִּין מִיט דִיר 'לֹא חָפַצְתִּי בָאָרֶץ', דַארְף אִיךְ שׁוֹין נִישְׁט קַיין 'אַרְצִיוּת', אוּן עֶר הָאט וַוייטֶער מַמְשִׁיךְ

גֶעוֶוען: אִיךְ דַארְף נִישְׁט דַיין עוֹלָם הַבָּא, אִיךְ דַארְף נִישְׁט דַיין עוֹלָם הַזֶה, אִיךְ דַארְף נָאר דִיר אַלֵיין! אוּן אַז אַ אִיד אִיז בַּיי זִיךְ שְׁטַארְק, אַז עֶר דַארְף נִישְׁט גָארְנִישְׁט נָאר דֶעם בַּאשֶׁעפֶער אַלֵיין, דֶער אִיז דֶער קְלוּגְסְטֶער אוּן פַארְזִיכֶערְסְטֶע אִיד, אוּן עֶר לֶעבְּט אַ חַיִים טוֹבִים.

עֶס שְׁטֵייט אִין זוֹהַר הַקָדוֹשׁ (פָּרְשַׁת בֹּא, מא ע"א): אַז אַ מֶענְטְשׁ אִיז זִיךְ מִתְוַדֶה פַארְן אֵייבֶּערְשְׁטְן, אוּן עֶר פַארְצֵיילְט פַארְן אֵייבֶּערְשְׁטְן אַלֶע זַיינֶע שְׁלֶעכְטֶע גֶעדַאנְקֶען, אוּן אַלֶעס וָואס עֶר אִיז דוּרְכְגֶעפַאלְן, אַ שְׁלֶעכְטֶע קוּק, אָדֶער עֶר אִיז גֶעוֶוען אוֹיפְּגֶערֶעגְט, דֶעמָאלְטְס וֶוען דֶער מְקַטְרֵג קוּמְט מְקַטְרֵג זַיין, זָאגְט אִים דֶער בַּאשֶׁעפֶער: "אִיךְ וֵוייס שׁוֹין אַלֶעס, עֶר הָאט מִיר שׁוֹין אַלֶעס אַלֵיין פַארְצֵיילְט", אוּן דֶער מֶענְטְשׁ הָאט נִישְׁט קַיין שׁוּם דִין אוֹיף זִיךְ; וֶועגְן דֶעם אַז אַ מֶענְטְשׁ הָאט אַ שְׁטַארְקֶע אֱמוּנָה, אִיז עֶר בַּיי זִיךְ אַזוֹי שְׁטַארְק, אַז קֵיינֶער קֶען אִים נִישְׁט אַרָאפְּוַוארְפְן, וַוייל יֶעדֶע זַאךְ דֶערְצֵיילְט עֶר פַארְן בַּאשֶׁעפֶער.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת אֱמוּנָה, סִימָן ל"ג): עַל יְדֵי אֱמוּנָה יִסְלַח לְךָ הַקָדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל כָּל

עֲווֹנוֹתֶיךָ, דוּרְךְ אֱמוּנָה וֶועט דִיר דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער מוֹחֵל זַיין אוֹיף אַלֶע עֲבֵירוֹת; וֶועגְן דֶעם דַארְף מֶען אַסַאךְ בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַז מֶען זָאל הָאבְּן אֱמוּנָה; וַוייל אַז מֶען הָאט אֱמוּנָה הָאט מֶען אַלֶעס, אוּן אַז מֶען הָאט נִישְׁט קַיין אֱמוּנָה, הָאט מֶען גָארְנִישְׁט, אוּן אֱמוּנָה אִיז תְּפִלָּה (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ״ן חֵלֶק א׳ סִימָן ז; ט).

ד.

וַיַּחֲלֹם וְהִנֵּה סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמָיְמָה (בְּרֵאשִׁית כח, יב): וֶוערְט גֶעבְּרֶענְגְט (בַּעַל הַטוּרִים; וְעַיֵּין הַשְׁמָטוֹת הַזֹּהַר דַף רס״ו ע״ב): אַז ׳סוּלָ״ם׳ בַּאטְרֶעפְט ׳קוֹ״ל׳; דָאס הֵייסְט, אוֹיב אַ מֶענְטְשׁ אִיז שְׁטַארְק מִיט זַיין קוֹל הַתְּפִלָּה, אוּן עֶר רֶעדְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, דֶעמָאלְטְס אֲפִילוּ ׳מֻצָּב אַרְצָה׳, עֶר לִיגְט נֶעבֶּעךְ אִין אַרְצִיוּת; וַוייל יֶעדֶער מֶענְטְשׁ לֶעבְּט דָא אוֹיף דֶער וֶועלְט, אוּן עֶס גֵייט אוֹיף אִים אִיבֶּער בִּיטֶערֶע שְׁוֶוערֶע צָרוֹת, אוּן חוֹבוֹת וְכוּ׳, אָבֶער אוֹיב עֶר פַארְלִירְט זִיךְ נִישְׁט, אוּן עֶר אִיז שְׁטַארְק אִין תְּפִלָּה, אוּן עֶר הַאלְט אִין אֵיין בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אוּן עֶר גֶעט נִישְׁט אוֹיף, דֶעמָאלְטְס ׳וְרֹאשׁוֹ

מַגִּיעַ הַשָּׁמָיְמָה׳, זַיין קָאפּ וֶועט אִים זַיין צוּגֶעבִּינְדְן צוּם הִימְל.

דָאס אִיז דִי מַדְרֵיגָה פוּן דִי צַדִיקִים וָואס זֵייעֶר גַאנְצֶע זַאךְ אִיז נָאר תְּפִלָּה, בֶּעטְן דֶעם בַּאשֶׁעפֶער, אוּן זֵיי לָאזְן נִישְׁט נָאךְ, אוּן ״דִי מַתָּנָה הָאבְּן מִיר אַלֶע בַּאקוּמֶען פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי׳ן״: רֶעדְן צוּם בַּאשֶׁעפֶער.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זי״ע הָאט גֶעהַאט אַן אֵיינִיקְל רֶבִּי מִיכְל, (אַ זוּן פוּן רֶבִּי יִצְחָק זַ״ל בֶּן מוֹהַרְנַ״תְּ זי״ע), וָואס עֶר הָאט גֶע׳יַרְשֶׁ׳נְט דִי תְּמִימוּת פוּן רֶבִּי נָתָן זַ״ל, אוּן וֶוען עֶר הָאט גֶעזָאגְט תְּהִלִים אוּן גֶערֶעדְט צוּם בַּאשֶׁעפֶער, אִיז דָאס גֶעוֶוען מִיט אַזַא זִיסְקֵייט, אוּן מִיט אַזַא דְבֵיקוּת, אַז וֶוער עֶס הָאט דָאס גֶעהֶערְט אִיז גֶעוָוארְן פַארְגַאפְּט, דֶער רֶבִּי מִיכְל זַ״ל הָאט גֶעהַאט אוֹיף זִיךְ מַחְלוֹקֶת, [אַזוֹי וִוי מֶען קְרִיגְט אוֹיף אַלֶע עֶהרְלִיכֶע אִידְן], אֵיינְמָאל הָאט מֶען אִים גֶעהֶערְט זָאגְן תְּהִלִים, (קַאפִּיטְל לה) מִיט אַזַא מִין זִיסְקֵייט: ׳לְדָוִד, רִיבָה ה׳ אֶת יְרִיבַי׳, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם: קְרִיג זִיךְ מַיין קְרִיג! ׳לְחַם אֶת לֹחֲמָי׳, הַאלְט מִלְחָמָה מַיין מִלְחָמָה! ׳הַחֲזֵק מָגֵן וְצִנָּה, וְקוּמָה בְּעֶזְרָתִי׳ וְכוּ׳, נָאכְדֶעם הֵייבְּט עֶר אָן

וֶויינֶען: 'אֱמֹר לְנַפְשִׁי יְשֻׁעָתֵךְ אָנִי', זָאג פַאר מִיר רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַז דוּ וֶועסְט מִיר הֶעלְפְן! אוּן עֶר הָאט דָאס אִיבֶּערְגֶע'חַזֶר'ט מִיט אַ מוֹרָא'דִיגֶע וַוארֶעמֶע אוּן הַארְצִיגֶע גֶעבֶּעט.

וַוייל דָאס אִיז דֶער 'שְׁלֵימוּת הַתְּפִלָּה'; אַז אַ מֶענְטְשׁ קוּמְט מִיט אַן אֱמֶת צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אוּן עֶר בֶּעט זִיךְ וְוי אַ קִינְד צוּ זַיין טַאטְן, אוּן לָאזְט נִישְׁט נָאךְ, אוּן אַזוֹי וְוי אַ קִינְד קוּמְט צוּ זַיין טַאטְן אוּן פְרֶעגְט אִים: טַאטִי הָאסְט מִיר לִיבּ?! אוּן עֶר לָאזְט נִישְׁט אָפּ בִּיז דֶער טַאטֶע זָאגְט: יָא! אִיךְ הָאבּ דִיר לִיבּ! אַזוֹי דַארְף אַ מֶענְטְשׁ גֵיין צוּם בַּאשֶׁעפֶער, אוּן בֶּעטְן: רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הָאבּ מִיר לִיבּ! דָאס זָאגְט מֶען בַּיים דַאוֶוענֶען (תְּפִלַּת עַרְבִית): 'וְאַהֲבָתְךָ אַל תָּסִיר מִמֶּנּוּ', רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! דַיין לִיבְּשַׁאפְט זָאלְסְטוּ נִישְׁט אָפְּטוּעֶן פוּן מִיר.

דָאס אִיז גֶעוֶוען דֶער יְסוֹד הַיְסוֹדוֹת בַּיים הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן: רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן מִיט תְּמִימוּת אוּן פְּשִׁיטוּת (שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן קנד), אוּן דִי זַאךְ וֶועט מָשִׁיחַ אַרַיין בְּרֶענְגֶען אִין דִי גַאנְצֶע וֶועלְט; דָאס זָאגְט דָוִד הַמֶּלֶךְ אִין תְּהִלִּים (תְּהִלִּים קט, ד): וַאֲנִי תְפִלָּה, דָאס הֵייסְט, דֶער

גַאנְצֶער ׳אֲנִי׳ אִיז נָאר אֵיין שְׁטִיק תְּפִלָה, אוּן עֶר לֶעבְּט נָאר מִיט תְּפִלָה.

דֶער הֵיילִיגֶער בַּעַל ׳מְסוֹרֶת הַשַּׁ״ס׳ [הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ רֶבִּי יוֹסֵף שְׁמוּאֵל מִפְּרַאנְקְפוּרְט זי״ע], וָואס אִיז גֶעוֶוען גָאר אַ גְרוֹיסֶער גָאוֹן, אוּן אַן גֶעטְלִיכֶער מֶענְטְשׁ, הָאט גֶעהַאט אַ מְחוּתָּן [הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ רֶבִּי שְׁמוּאֵל שָׁאטִין זי״ע], דֶער בַּעַל מְחַבֵּר פוּנֶעם סֵפֶר ׳כּוֹס הַיְשׁוּעוֹת׳, וָואס אִיז בָּקִי גֶעוֶוען אִין אַלֶע זִיבְּן חָכְמוֹת. דֶער בַּעַל מְסוֹרֶת הַשַּׁ״ס הָאט גֶעהַאט אַ מַדְרֵיגָה, אַז וָואס עֶר הָאט גֶעבֶּעטְן דֶעם בַּאשֶׁעפֶער הָאט עֶר בַּאקוּמֶען; אֵיינְמָאל אִיז עֶר גֶעקוּמֶען צוּ זַיין מְחוּתָּן דֶער בַּעַל כּוֹס הַיְשׁוּעוֹת אוּן עֶר הָאט אִים זֵייעֶר גֶעבֶּעטְן עֶר זָאל אִים אוֹיסְלֶערְנֶען דִי חָכְמָה פוּן אַסְטְרָאנָאמְיֶע, וַוייל עֶר לֶערְנְט מַסֶּכֶת רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אוּן עֶר קֶען נִישְׁט אַרוֹיס קְרִיכְן וִוי אַזוֹי עֶס אַרְבֶּעט דִי גַאנְג פוּן דִי זוּן אוּן דִי לְבָנָה אוּן דִי שְׁטֶערְנְס וְכוּ׳, [וָואס דֶער חָכְמָה פֶּעלְט אוֹיס צוּ פַארְשְׁטֵיין דָארְט קְלָאר דִי גְמָרָא,] זָאגְט עֶר אִים: אִיךְ וֶועל אַייךְ אוֹיסְלֶערְנֶען דִי חָכְמָה, אָבֶּער בִּתְנַאי אַז אִיר וֶועט מִיר אוֹיסְלֶערְנֶען אֵייעֶר חָכְמָה, פְּרֶעגְט עֶר אִים: וָואסֶערֶע

חָכְמָה הָאב אִיךְ? עֶנְטְפֶערְט עֶר אִים: אַז וָואס אִיר בֶּעהְט דֶעם בַּאשֶׁעפֶער בַּאקוּמְט אִיר! זָאגְט עֶר אִים: דָאס אִיז אַ קְלָארֶע פָּסוּק (תְּהִלִּים קיא, י): **רֵאשִׁית חָכְמָה יִרְאַת ה',** אַז מֶען הָאט 'יִרְאַת הַשֵּׁם' מֶען הָאט אִינְזִינֶען נָאר דֶעם בַּאשֶׁעפֶער, אַז דֶער בַּאשֶׁעפֶער אִיז דָא, אוּן מֶען צִיטֶערְט פוּן אִים, דָאס אִיז דִי חָכְמָה, אוּן דֶעמָאלְטְס וֶועלְן נִתְקַבֵּל דִי תְּפִלּוֹת.

עֶס שְׁטֵייט אִין שׁוּלְחָן עָרוּךְ (אוֹרַח חַיִּים סִימָן צ"ח): דִי פְרִיעֶרְדִיגֶע חֲסִידִים פְלֶעגְן זִיךְ מִתְבּוֹדֵד זַיין פַאר'ן דַאוֶוענֶען, כְּדֵי זֵיי זָאלְן שְׁפִּירְן אַז דֶער בַּאשֶׁעפֶער אִיז דָא, וָואס דָאס אִיז דֶער שְׁלֵימוּת הַתְּפִלָּה. אוּן מֶען דַארְף פוּן דֶעם אַזוֹיפִיל רֶעדְן, בִּיז מֶען וֶועט זוֹכֶה זַיין דָאס אַריינְצוּנֶעמֶען אִין הַארְץ, אוּן שְׁפִּירְן אַז דֶער בַּאשֶׁעפֶער אִיז דָא, אַזוֹי וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב' סִימָן מ"ד): כְּדֵי מֶען זָאל קוּמֶען צוּ אֱמוּנָה, דַארְף מֶען אַסַאךְ רֶעדְן פוּן אֱמוּנָה, אַזוֹי וִוי דֶער פָּסוּק זָאגְט (תְּהִלִּים פט, ב): **אוֹדִיעַ אֱמוּנָתְךָ בְּפִי,** מֶען דַארְף אַרוֹיסְזָאגְן וֶוערְטֶער פוּן אֱמוּנָה מִיטְן מוֹיל, סֵיי פַאר זִיךְ, סֵיי אִין שְׁטוּב, אוּן אַזוֹי אוֹיךְ פַאר אַנְדֶערֶע, אוּן אַזוֹי גֵייט אַרַיין

דִי אֱמוּנָה אִינֶעם מֶענְטְש. און פוּן דִי אַנְדֶערֶע זַייט, דַארְף מֶען זַייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן נִישְׁט נָאכְצוּזָאגְן אַ וָוארְט פוּן אֶפִּיקוֹרְסוּת, וַוייל דָאס שַׁאדְט מוֹרָא׳דִיג שְׁטַארְק פַאַרְן מֶענְטְשׁ רַחְמָנָא לִצְלָן.

ה.

וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹקִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ (בְּרֵאשִׁית כח, יב): דָאס הֵייסְט אוֹיבּ אַ מֶענְטְשׁ אִיז שְׁטַארְק אִין דִי אֱמוּנָה, און עֶר לֶעבְּט מִיט תְּפִלָּה, קוּמְט עֶר צוּ דִי מַדְרֵגָה פוּן מַלְאָכִים, און גָארְנִישְׁט קֶען אִים נִישְׁט צוּבְּרֶעכְן, נִישְׁט קַיין חִילוּק צוּ עֶר גֵייט אַרוֹיף, צוּ עֶר גֵייט אַרָאפּ, שְׁטֶענְדִיג הַאלְט עֶר זִיךְ בַּיים אֵייבֶּערְשְׁטְן, פַארְקֶערְט, עֶר אִיז נָאךְ הֶעכֶער פוּן אַ מַלְאָךְ, וָואס וֶוערְט אָנְגֶערוּפְן אַ ׳עוֹמֵד׳, וַוייל עֶר הָאט נָאר אַ נְשָׁמָה אָן אַ גוּף, און עֶר הָאט קֵיינְמָאל נִישְׁט קַיין נִסְיוֹנוֹת, אָבֶער אַ מֶענְטְשׁ וָואס לֶעבְּט דָא אוֹיף דֶער וֶועלְט, אִיז אַסַאךְ הֶעכֶער, וַוייל כָאטְשִׁיג עֶר אִיז אוּנְטְן, פוּנְדֶעסְטְוֶועגְן אִיז עֶר אוֹיבְן, און אֲפִילוּ עֶר אִיז אוֹיבְן, פוּנְדֶעסְטְוֶועגְן אִיז עֶר אוּנְטְן, אַזוֹי וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ״ן חֵלֶק ב׳ סִימָן ז; סח): דֶער עִיקָר שְׁלֵימוּת פוּן אַ אִיד אִיז, אַז וֶוען מֶען אִיז

אוֹיבְן, זָאל מֶען אוֹיךְ זַיין אוּנְטְן, און וֶוען מֶען אִיז אוּנְטְן זָאל מֶען אוֹיךְ זַיין אוֹיבְן; דָאס אִיז דֶער גְרֶעסְטֶער חִידוּשׁ.

עֶס הָאט מִיר דֶערְצֵיילְט אַן אַלְטֶער בְּרֶסְלְבֶ'ער חָסִיד, וִוי אַזוֹי עֶר אִיז מְקוּרָב גֶעוָוארְן צוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ; עֶר הָאט שְׁטֶענְדִיג מַקְפִּיד גֶעוֶוען צוּ דַאוֶוענֶען מִנְחָה פַּאר דִי 'שְׁקִיעָה', [אִין בְּרֶסְלֶב פְּלֶעגְט מֶען אוֹיךְ מַקְפִּיד זַיין אוֹיף דֶעם], און עֶר אִיז גֶעוֶוען אִין וַוארְשָׁא, הָאט עֶר גֶעזוּכְט אַ מִנְיָן צוּ דַאוֶוענֶען מִנְחָה פַּאר דִי שְׁקִיעָה, הָאט מֶען אִים צוּ גֶעוִויזְן אוֹיף דֶעם בְּרֶסְלְבֶ'ער שְׁטִיבְּל, אִיז עֶר אַרַיין גֶעגַאנְגֶען, און עֶס אִיז נָאךְ גֶעוֶוען פְּרִי, הָאט עֶר זִיךְ אַרָאפְּגֶעזֶעצְט און גֶעוַוארְט; זֶעהְט עֶר וִוי עֶס קוּמֶען אַרַיין צְוֵויי אִידְן און זֶעצְן זִיךְ אַוֶועק, און עֶר הֶערְט וִוי אֵיינֶער זָאגְט פַאר'ן צְוֵוייטְן: בְּרוּדֶער וָואס אִיז מִיט דִיר גֶעשֶׁעהְן?! בִּיזְט אַרָאפּ גֶעפַאלְן?! דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז אוֹיסְגֶעלֶערְנְט אַז מֶען אִיז אַרָאפּ גֶעפַאלְן דַארְף מֶען אוֹיפְשְׁטֵיין! און עֶר כַאפְּט אִים אָן, און הֵייבְּט אָן צוּ טַאנְצְן מִיט אִים אַ נִיגוּן, אוֹיף דִי וֶוערְטֶער: 'כִּי נָפַלְתִּי קָמְתִּי' (מִיכָה ז, ח), "אַז מֶען פַאלְט

און מֶען פַאלְט, הֵייבְּט מֶען זִיךְ אוֹיף״. דֶער בָּחוּר זִיצְט אִין דִי זַייט אִינְגַאנְצְן פַארְגַאפְט, דִי עֶרְשְׁטֶע מָאל וָואס עֶר הֶערְט אַזַאלֶעכֶע וֶוערְטֶער, דָאס הָאט אִים אַזוֹי אִיבֶּערְגֶענוּמֶען, אַז עֶר הָאט גֶעטְרַאכְט, עֶר מוּז שׁוֹין דָא בְּלַייבְּן. צְווִישְׁן מִנְחָה - מַעֲרִיב, הָאט מֶען גֶערֶעדְט דָארְטְן דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּי׳נְס דִיבּוּרִים, הָאט עֶר גֶעהֶערְט אַזֶעלְכֶע הִתְחַזְקוּת, אַז עֶר הָאט בַּאשְׁלָאסְן אַז עֶר בְּלַייבְּט שׁוֹין דָא צְווִישְׁן אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ, און אַזוֹי אִיז עֶר מְקוּרָב גֶעוָוארְן.

רֶבִּי נַחְמָן טוּלְטְשִׁינֶער זי״ע, [אַ תַּלְמִיד פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי נָתָן זי״ע], אִיז אַמָאל גֶעגַאנְגֶען ווִינְטֶער וֶוען עֶס גֶעוֶוען אַ שְׁנֵיי און אַייז, און עֶר הָאט זִיךְ אוֹיסְגֶעגְלִיטְשְׁט און אַרָאפְּגֶעפַאלְן, אִיז דוּרְכְגֶעגַאנְגֶען אַ אַלְטֶע פְרוֹי און זִיךְ אָנְגֶערוּפְן: ׳דָאס אִיז וַוייל אִיר זֶענְט אַ בְּרֶסְלְבֶ׳ער׳! הָאט עֶר זִיךְ גְלַייךְ אוֹיפְגֶעהוֹיבְּן און זִיךְ אָנְגֶערוּפְן: אִיר זֶעהְט, אִיךְ הָאבּ זִיךְ ׳אוֹיפְגֶעהוֹיבְּן׳ וַוייל אִיךְ בִּין אַ בְּרֶסְלְבֶ׳ער!

קוּמְט אוֹיס אַז דָאס אִיז דִי מַעֲלָה פוּן אַ אִיד אַז עֶר אִיז אַ ׳הוֹלֵךְ׳, עֶר הַאלְט און אֵיין גֵיין, און פַארְשְׁטֵייט

זִיךְ אַז מֶען גֵייט פַאלְט מֶען, אָבֶער דֶער עִיקָר אִיז זִיךְ צוּרִיק אוֹיפְהֵייבְּן.

ו.

עֶס וֶוערְט גֶעבְּרֶענְגְט פוּן צַדִּיקִים (הָרַב הַקָּדוֹשׁ מְרוּזִין זי״ע): אוֹיפְן פָּסוּק (בְּרֵאשִׁית כח, יב) **וְהִנֵּה סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה, וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמָיְמָה**. סֻלָּ״ם אִיז דִי רָאשֵׁי תֵּיבוֹת: **ס**ְ׳עוּדַּת **ל**ְ׳וָיַת **מ**ַ׳לְכָּה, דָאס הֵייסְט דִי מִצְוָה פוּן ׳סְעוּדַּת מְלַוֶּה מַלְכָּה׳ אִיז זֵייעֶר אַ גְרוֹיסֶע זַאךְ, אוּן דָאס אִיז ׳מוּצָּב **אַרְצָה**׳, מֶענְטְשְׁן זֶענֶען מְזַלְזֵל אִין דֶעם, אָבֶער ׳וְרֹאשׁוֹ **מַגִּיעַ הַשָּׁמָיְמָה**׳, אִין הִימְל אִיז דָאס זֵייעֶר חָשׁוּב. אוּן עֶס וֶוערְט גֶעבְּרֶענְגְט (בֵּית יוֹסֵף אוֹרַח חַיִּים, סִימָן ש, בְּשֵׁם שִׁבְּלֵי הַלֶּקֶט; וְעַיֵּין אֵלִיָּהוּ רַבָּה בְּשֵׁם מַטֵּה מֹשֶׁה): אַז יֶעדֶער מֶענְטְשׁ הָאט אַ בֵּיין וָואס הֵייסְט ׳לוּז׳, וָואס דָאס שְׁפַּייזְט זִיךְ נָאר פוּן סְעוּדַּת מְלַוֶּה מַלְכָּה, אוּן דֶער בֵּיין בְּלַייבְּט אוֹיף אֵייבִּיג, אוּן פוּן דֶעם וֶועט דֶער גַאנְצֶער קֶערְפֶּער אוֹיפְשְׁטֵיין תְּחִיַּית הַמֵּתִים.

אוּן מֶען זֶעהְט אַז דֶער סַמֶ״ךְ מֶ״ם הָאט זֵייעֶר מוֹרָא אַז אִידְן זָאלְן זִיךְ צוּזַאם קוּמֶען מוֹצָאֵי שַׁבָּת צוּ סְעוּדַּת

מְלַוֶה מַלְכָּה, וַוייל שַׁבָּת הָאט דֶער סַמֶ"ךְ מֶ"ם נִישְׁט קַיין שׁוּם שְׁלִיטָה, וַוייל שַׁבָּת אִיז אַלֶעס נָאר אֱלֹקוּת, אוּן אַלֶע קְלִיפּוֹת פַאלְן אַוֶועק, אוּן דִי נְשָׁמָה בְּלַייבְּט אַלֵיין מִיטְן בַּאשֶׁעפֶער, אַזוֹי וִוי עֶס שְׁטֵייט אִין זוֹהַר הַקָדוֹשׁ וָואס מֶען זָאגְט בַּיי קַבָּלַת שַׁבָּת (כְּגַוְונָא), אָבֶער מוֹצָאֵי שַׁבָּת, דֶעמָאלְטְס כַאפְּט עֶר אַרַיין דֶעם מֶענְטְשׁ אוּן עֶר צוּבְּרֶעכְט אִים, אַזוֹי וִוי עֶס וֶוערְט גֶעבְּרֶענְגְט, אַז דִי רָאשֵׁי תֵּיבוֹת פוּן זַיין נָאמֶען 'סְמָא"ל' אִיז: סְ'עוּדַת מְ'לַוֶה מַ'לְכָּה אֵ'ין לַ'עֲשׂוֹת, דֶערְפַאר אַז אִידְן קוּמֶען זִיךְ צוּזַאם, אוּן מֶען דֶערְצֵיילְט סִיפּוּרֵי צַדִיקִים אִיז דָאס זֵייעֶר אַ גְרוֹיסֶע זַאךְ.

דִי זֶעלְבֶּע זַאךְ אַ סִיוּם מַסֶכְתָּא, אִיז אוֹיךְ גָאר אַ גְרוֹיסֶע זַאךְ. אַזוֹי וִוי חַזַ"ל פַארְצֵיילְן (שַׁבָּת קיח ע"ב): אַבַּיֵי הָאט גֶעזָאגְט: אִיךְ זָאל בַּאקוּמֶען שְׂכַר, אוֹיף דֶעם וָואס וֶוען אִיךְ הָאבּ גֶעזֶעהְן אַ יוּנְגֶער תַּלְמִיד עֶנְדִיגְן אַ מַסֶכְתָּא, הָאבּ אִיךְ גֶעמַאכְט אַ יוֹם טוֹב. וַוייל מְסַיֵים זַיין אַ מַסֶכְתָּא אִיז זֵייעֶר גְרוֹיס, אוּן מִיט דֶעם הַרְגֶ'ט מֶען דֶעם סַמֶ"ךְ מֶ"ם, וָואס דָאס אִיז אוֹיךְ דִי רָאשֵׁי תֵּיבוֹת פוּן זַיין נָאמֶען 'סְמָא"ל': סִ'יוּם מְ'סֶכְתָּא אֵ'ין לַ'עֲשׂוֹת.

[בִּפְרַט אַז מֶען אִיז זוֹכֶה אִיבֶּער צוּ חַזֶר'ן אֵיין מַסֶכְתָּא הוּנְדֶערְט אוּן אֵיין מָאל, דָאס פַארְבְּרֶענְט דֶעם סַמֶ"דּ מֶ"ם אִינְגַאנְצְן,] וֶועגְן דֶעם פַארְלֵייגְט עֶר זִיךְ אוֹיף דֶעם אַזוֹי שְׁטַארְק, אוּן עֶר וֶועט לָאזְן אַלֶעס טוּהְן, נָאר נִישְׁט עֶנְדִיגְן קַיין מַסֶכְתָּא, וואוֹיל אִיז דֶעם וָואס אִיז זוֹכֶה שְׁטֶענְדִיג צוּ חַזֶר'ן אוּן כְּסֵדֶר מַאכְן אַ סִיוּם.

ז.

וַיִּיקַץ יַעֲקֹב מִשְּׁנָתוֹ וְכוּ', וְאָנֹכִי לֹא יָדָעְתִּי, (בְּרֵאשִׁית כח, טז): יַעֲקֹב הָאט זִיךְ אוֹיפְגֶעוֶועקְט, אוּן עֶר הָאט זִיךְ גֶעוואוּנְדֶערְט: עֶס אִיז רִיכְטִיג אַז דֶער בַּאשֶׁעפֶער אִיז דָא, אוּן 'אִיךְ' הָאבּ דָאס נִישְׁט גֶעוִויסְט?! וַוייל אַז אַ מֶענְטְשׁ הָאט אִין זִיךְ 'אָנֹכִיוֹת' - אִיךְ, דֶעמָאלְטְס: 'לֹא יָדַעְתִּי' - שְׁפִּירְט עֶר נִישְׁט דֶעם בַּאשֶׁעפֶער. דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן נה): אַ מֶענְטְשׁ דַארְף קוּמֶען בַּיים דַאוֶנֶען צוּ אַזַא 'דַרְגָה', אַז עֶר זָאל זִיךְ אַלֵיינְס אוֹיךְ נִישְׁט זֶעהְן, נָאר דֶעם בַּאשֶׁעפֶער; דָאס זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן א): אַ אִיד דַארְף שְׁטֶענְדִיג קוּקְן אוֹיפְן 'שֵׂכֶל' פוּן יֶעדֶע זַאךְ; דָאס הֵייסְט עֶר זָאל נָאר זֶעהְן דֶעם

בַּאשֶׁעפֶּער, וָואס דָאס אִיז דֶער ׳חַיּוּת אֱלֹקוּת׳ פוּן יֶעדֶע זַאךְ. אָבֶּער צוּקוּמֶען צוּ דֶעם קֶען מֶען נָאר דוּרֶעךְ ״דִי מַתָּנָה פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי׳ן״: רֶעדְן צוּם בַּאשֶׁעפֶּער. וָואס דָאס אִיז דִי ׳שֵׂכֶ״ל׳ וָואס אַ מֶענְטְשׁ דַארְף קוּמֶען צוּ דֶעם, וָואס דָאס אִיז רָאשֵׁי תֵּיבוֹת: ׳שִׁ׳פְכִי כַ׳מַּיִם לִ׳בֵּךְ׳ (אֵיכָה ב, יט). אַז עֶר זָאל רֶעדְן צוּם בַּאשֶׁעפֶּער.

דֶער הֵיילִיגֶער בַּעַל הַתַּנְיָא זי״ע זָאגְט (לִקּוּטֵי אֲמָרִים פֶּרֶק מד): עֶס אִיז בֶּעסֶער אַ מֶענְטְשׁ זָאל אַרוּם גֵיין מִיטְן דִמְיוֹן אַז דֶער בַּאשֶׁעפֶּער אִיז דָא, אוּן אַז מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ; ווִי אַז אַ מֶענְטְשׁ זָאל אַרוּם גֵיין רַחְמָנָא לִצְלָן מִיט אַלֶע אַנְדֶערֶע נַארִישֶׁע דִמְיוֹנוֹת. וַוייל יֶעדֶע סְקוּנְדֶע וָואס אַ מֶענְטְשׁ טְרַאכְט פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן וֶוערְט עֶר צוּגֶעקְלֶעבְּט צוּ אִים וָואס דָאס הֵייסְט ׳דְבֵיקוּת׳, פוּן דִי לָשׁוֹן ׳דֶבֶק׳ - קְלֶעבּ, דָאס הֵייסְט אוֹיבּ אֵיינֶער נֶעמְט צְוֵויי פַּאפִּירְן, אוּן עֶר קְלֶעבְּט עֶס צוּזַאם מִיט שְׁטַארְקֶע קְלֶעבֶּעכְטְץ, קֶען עֶר דָאס שׁוֹין מֶער נִישְׁט אָפְּטֵיילְן, נָאר עֶס רַייסְט זִיךְ מִיט אַ שְׁטִיקְל פוּן דָא, אָדֶער פוּן דָא, אַזוֹי דַארְף אַ אִיד זַיין צוּגֶעקְלֶעבְּט צוּם בַּאשֶׁעפֶּער, אוּן אֲפִילוּ אַז עֶר אִיז אַרָאפְּגֶעפַאלְן בְּלַייבְּט עֶר שְׁטַארְק מִיט זַיין

אֱמוּנָה אִין בַּאשֶׁעפֶער, אַז פון בַּאשֶׁעפֶער קֶען אִים קֵיינֶער נִישְׁט אָפְּרַייסְן, און אֲפִילוּ עֶר אִיז אַרָאפְּגֶעפַאלְן וֵויסְט עֶר אַז דֶער בַּאשֶׁעפֶער אִיז מִיט אִים און עֶר וֶועט זִיךְ צוּרִיק אוֹיפְהֵייבְּן.

אוּנְזֶערֶע לַייט פְּלֶעגְן זָאגְן אוֹיפְן פָּסוּק (תְּהִלִּים כד, ג): מִי יַעֲלֶה בְהַר ה׳, וֶוער קֶען אַרוֹיפְגֵיין צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן; אִיז דָא זֵייעֶר אַסַאךְ, וַוייל יֶעדֶער אִיד בְּרֶענְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, און וִויל נָאנְט וֶוערְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, און עֶר וֶוערְט נִתְעוֹרֵר, אָבֶּער: וּמִי יָקוּם בִּמְקוֹם קָדְשׁוֹ, וֶוער קֶען זִיךְ דֶערְהַאלְטְן; דָאס אִיז שׁוֹין דָא וֵויינִיג.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זי״ע (לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת תְּרוּמוֹת וּמַעַשְׂרוֹת, הֲלָכָה ג): אִיז מַסְבִּיר, אַז דִי סִבָּה פַארְוָואס מֶענְטְשְׁן כַאפְּן נִישְׁט אַריין יֶעדְן טָאג כָאטְשׁ וִויפִיל מֶען קֶען יָא, און מֶען פַאלְט אַרָאפּ בַּיי זִיךְ, אִיז וֶועגְן ׳רִיבּוּי אוֹר׳; דָאס הֵייסְט עֶר וִויל גְלַייךְ לֶערְנֶען זֵייעֶר אַסַאךְ, דֶערְפַאר טוּט עֶר גָארְנִישְׁט, אָבֶּער אַז אַ מֶענְטְשׁ זָאל אָנְהֵייבְּן צוּ לֶערְנֶען צוּבִּיסְלֶעךְ וֶועט עֶר זֶעהְן אַז עֶר כַאפְּט אַריין צוּבִּיסְלֶעךְ נָאךְ אַבִּיסְל און נָאךְ אַבִּיסְל; סַיי חוּמָשׁ רַשִׁ״י מִיטְן תַּרְגוּם יֶעדְן טָאג, און אַזוֹי אוֹיךְ צְוֵויי

דְרֵיי פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, אוּן אַזוֹי אוֹיךְ גְמָרָא אוּן שֻׁלְחָן עָרוּךְ, יֶעדֶער לוֹיט וִויפִיל עֶר קֶען, אוּן צוּבִּיסְלֶעךְ וֶועט עֶר זֶעהְן אַז עֶר פַארְשְׁטֵייט, אוּן דִי תּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה הִיט אָפּ אוּן עֶס רַאטֶעוֶועט דֶעם מֶענְטְשׁ פוּן אַלֶעם שְׁלֶעכְטְס, אוּן דָאס אִיז דִי חַיוֹת פַאר אַ מֶענְטְשׁ. אַזוֹי וִוי מִיר גֶעפוּנֶען אַז דֶער זוֹהַר הַקָדוֹשׁ רֶעדְט אִין יֶעדֶע פַּרְשָׁה דָאס גְרוֹיסְקֵייט אוּן דִי זִיסְקֵייט פוּן דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה. וַוייל לֶערְנֶען תּוֹרָה אִיז דִי גְרֶעסְטֶע זַאךְ. אוּן אַזוֹי אוֹיךְ בַּיי אַלֶע מִצְווֹת דַארְף מֶען וִויסְן וִוי מוֹרָא'דִיג חָשׁוּב עֶס אִיז בַּיים אֵייבֶּערְשְׁטְן יֶעדֶעס בִּיסְל, מִמֵילָא וֶועט מֶען אַרַיינְכַאפְּן זֵייעֶר אַסַאךְ.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְּן מֶען זָאל זִיךְ קֶענֶען דֶערְהַאלְטְן, אוּן מֶען זָאל נִישְׁט אַרָאפּ פַּאלְן פוּן קַיין שׁוּם זַאךְ, אוּן מֶען זָאל זַיין שְׁטַארְק אִין רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, וָואס דוּרֶעכְדֶעם וֶוערְט אַ מֶענְטְשׁ אוֹיסְגֶעלֵייזְט פוּן אַלֶע זַיינֶע צָרוֹת.

~תַּם וְנִשְׁלָם שֶׁבַח לָאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם~

הספר הקדוש הזה

נדפס לטובת נשמת בעל מחבר
של הספר הזה מאור עינינו,
חיות נפשינו, עטרת ראשינו, כבוד
קדושת מרן הגה"ק רבי

אליעזר שלמה

בן רבי

מנחם זאב

זצוקללה"ה
נלב"ע י"ד שבט תשע"ה

ת.נ.צ.ב.ה.

הספר הקדוש הזה
נדפס לזכות

יואל בן ריצא רעכיל נ"י
וזוגתו
אסתר גיטל בת חיי שרה האדיא תחי'

וילדיהם

שלמה, אלחנן חיים, מרים העניא זיסל,
שמעון, נחמן נתן, יצחק דוד, צבי,
רחל לאה, יוסף, מנחם, יחזקאל.

הקדוש ברוך הוא ימלא את כל משאלות לבם לטובה, ויתברכו מפי אל עליון בבני חיי ומזוני רוויחא, ויזכו לרוות רוב נחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם, אמן כן יהי רצון.

פרייליכע נייעס!

איר קענט באקומען דעם שטארק
אויפגעכאפטע וועכנטליכע

קרית ברסלב בלום

יעדע וואך
ביי אייער
טיר

פאר בלויז
$3.99

צו סובסקרייבן רופט יעצט אריין
אדער שיקט א טעקסט צו:

718·387·2691

SUBSCRIBE@KERENHADFUSA.ORG

תוכנ'דיג און
ציענדיג

וואס איר וועט נישט
טרעפן אין ערגעץ

אדרבה איבערצייגט
אייך אליין

282 • DESIGN | 845.406.4250